

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. OTSUSTUS

Lähtudes Võru Linnavalitsuse esitatud veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusest, arvestades KeHJS § 3 lõike 1 punkti 2, § 6 lõike 2 punkti 22, § 9 lõiget 1, § 11 lõikeid 2, 2², 2³, 4, 8 ja 81, § 12 lõige 11 punkti 1, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõiget 1 ja § 15 punkti 8, keskkonnaministri 16.08.2017 määrust nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

- 1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Võru Linnavalitsuse veekeskkonnariskiga tegevuse taotluse menetluse raames.**
- 2. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, samuti kavandatava tegevuse erisused ja keskkonnameetmed muidu ilmnedä võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.**

II. ASJAOLUD

Võru Linnavalitsus esitas Keskkonnaametile veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse¹ Võru linnas Petseri tn otsas Tamula järvest² 6 m³ sette eemaldamiseks korrashoiu eesmärgil ning samas kohas 6 m³ kruusa paigutamiseks veekogusse. Tegevuse eesmärk on kasutuses oleva loodusliku laadi paatide veeskamiskoha korrastamine, milleks tuli ettepanek Päästeametilt. Väljakaevatud sete on kavas paigutada tööde piirkonna lähedusse kaldale.

Keskkonnaamet kontrollis taotluse vastavust nõuetele ning pidas 13.06.2023 esitatud taotluse teavet piisavaks veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse menetluse algatamiseks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi ka KeHJS) § 6 lg 1 p 17 kohaselt on olulise keskkonnamõjuga tegevuseks mere ning Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve süvendamine alates pinnase mahust 10 000 m³ või muu veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 m³ ning § 6 lg 1 p 17¹ järgi veekogusse tahkete ainete uputamine alates ainete mahust 500 kuupmeetrit. Veeseaduse § 176 lg 1 alusel ei loeta veekogu süvendamiseks sette eemaldamist veekogust, välja arvatud meri, korrashoiu eesmärgil. Eelnevast tulenevalt ei ole taotletav tegevus (veekogust korrashoiu eesmärgil sette eemaldamine mahus 6 m³) KeHJS § 6 lg 1 kohaselt olulise keskkonnamõjuga tegevus.

Kavandatav tegevuse ala asub Natura 2000 võrgustikku kuuluval Tamula järve looduslal³. Tamula järve looduslal kaitstav elupaigatüüp on looduslikult rohketoitelised järved (3150) ning liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on saarmas (*Lutra lutra*), harilik hink (*Cobitis taenia*) ja harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*).

Tamula järv on kaitse all hoiualana⁴, mille kaitse-eesmärk on Loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüübi looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning II lisas nimetatud liikide –

¹ Keskkonnaotsuste infosüsteemis registreeritud 13.06.2023 dokumendi nr DM-125048-3

² Registriora nr 2944641, katastritunnus 91901:007:0027

³ Registrikood RAH0000511

⁴ Registrikood KLO2000080

hariliku hingi ja hariliku vingerja elupaikade kaitse. Saarmas on III kaitsekategooria liik, mille elupaikades rakendub looduskaitseseaduse § 48 lõike 4 alusel isendi kaitse.

KeHJS § 3 lõike 1 punkti 2 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitseesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, veeseaduse § 198 lõike 2 kohaselt on antud juhul otsustaja Keskkonnaamet KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 22, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ määruse nr 224 § 1 lõike 1 ja § 15 punkti 8, KeHJS § 6¹ lõike 3 ja § 11 lõigete 2 ja 4 kohaselt peab loa andja andma eelhindangu selle kohta, kas selline tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti, on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust. KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

III. EELHINNANG

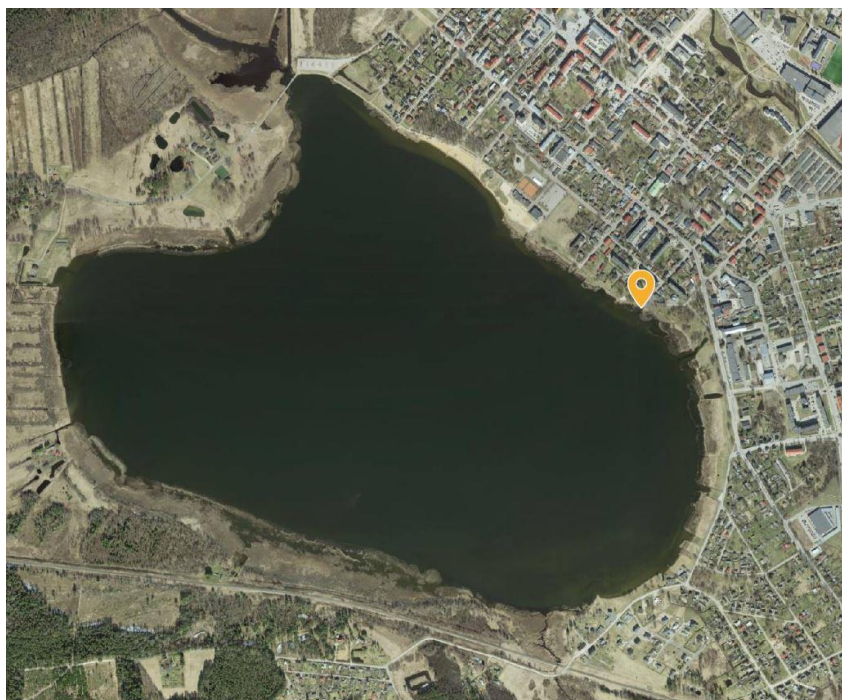
Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6¹ lõike 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhindangu taotluses esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 31).

1.Kavandatav tegevus

1.1.tegevuse iseloom ja maht

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlus esitati Võru linnas Petseri tänava otsas olevast Tamula järve⁵ piirkonnast (4 m x 10 m veekogu ala) korrashoiu eesmärgil sette eemaldamiseks mahus 6 m³ ning samasse kohta veekogu põhja kruusa paigutamiseks mahus 6 m³. Tööde eesmärk on korrastada looduslikku laadi paatide veeskamiskohta ning võimaldada Päästeametile operatiivsemat juurdepääsu järvele.

⁵ Registrikood VEE2126200

Joonis 1. Tööpiirkonna asukoht (Maa-amet, 2023)

Töid on kavas teostada järvega piirnevalt Juudi park maaüksuselt⁶ ning eemaldatud sete paigutatakse samale maaüksusele.

Joonis 2. Taotluses märgitud tööde ala märgistatud rohelise riskkülikuna

⁶ Registriosa nr 2834541, katastritunnus 91901:012:0034

1.2.tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähi-piirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kehtestatud detailplaneeringud tööde alal veekogus puuduvad. Tööde ala läheduses on 10.09.2023 kehtestatud Petseri 20 ja selle ümbruse detailplaneering. Tööde piirkond asub Võru linna haldusterritooriumil, kus kehtib 11.03.2009 kehtestatud Võru linna üldplaneering. Paatide veeskamiskohad ei ole üldplaneeringus määratud. Tegemist on olemasoleva loodusliku paatide vettelasmise kohaga, kus puuduvad ehituslikud rajatised. Kavandatud tegevus ei ole vastuolus kehtiva Võru linna üldplaneeringuga.

Kavandatud tegevus on seotud Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavaga 2022-2027. Vesikonna veemajanduskava koostamisel lähtutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu veepoliitika raamdirektiivis (2000/60/EÜ) ja veeseaduses sätestatud eesmärkidest ning nõuetest. Veepoliitika raamdirektiiv seab veekaitse põhieesmärgiks kõikide vete hea seisundi saavutamise. Tamula järve pinnaveekogumi koondseisund on 2021. a seisundiinfo kohaselt halb (keemiline seisund on halb, ökoloogiline seisund kesine). Meetmeprogrammis 2022-2027 (Lisa 1) on ette nähtud ühiskanalisatsiooni väljaehitamine ja arendamine järve valgalal, ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga liitumise toetamine, keskkonnaharidusliku ja ennetava tegevus ja riiklik järelevalve. Kavandatud tegevus ei ole vastuolus kehtiva Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavaga 2022-2027 ega meetmeprogrammis ette nähtud tegevustega.

1.3.ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Tegevus on kavandatud avalikult kasutatavas veekogu kaldapiirkonnas. Veekogust korrashoiu eesmärgil sette eemaldamisel taastumatuid loodusressursse ei kasutusse ei võeta. Veekogu põhja paigutatava kruusa maht (ca 6 m³) on Eesti mastaabis loodusvarade kasutust vaadates üliväike. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole põhjavee või pinnavee saastumise ohtu.

1.4.tegevuse energiakasutus

Töid viiakse läbi ekskavaatoriga. Energiakasutus on peamiselt seotud masinate poolt kütuse kasutamisega tööde teostamiseperioodil, mille energiakulu ei põhjusta olulisi ebasoodsaid mõjusid.

1.5.tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Taotletava tegevusega ei kaasne saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Ajutiselt tõuseb setete eemaldamise ja kruusa paneku ajal töötsoonis vees heljumi sisaldus. Peale tööde lõpp tavapäraselt heljum settib ning olukord normaliseerub.

Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat müra.

1.6. tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Veekogust korrashoiu eesmärgil sette eemaldamisel ei kaasne jäätmete teket, väljakaevatud sete planeeritakse tööde piirkonna kõrvale kaldal.

1.7.tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kui tegevuse läbi viimisel kasutatakse tehniliselt korrasolevaid masinaid, ei teki veekogust sette eemaldamise ja kruusa paigutamisega veekogusse eeldatavalt tavapäraselt avariiolukorda.

1.8.tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1.olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Tööde piirkond asub Võru linnas Petseri tänava otsas Tamula järves. Tööde ala on ca 40 m². Tegemist on Juudipark maaüksuselt lähtuva olemasoleva loodusliku paatide vette laskmise kohaga, mida kasutavad peamiselt harrastuskalamehed järvele siirdumisel. Petseri tänava lõpust kulgeb kaldal veeni pinnastee.

Tegevuse eesmärk on paatide veeskamise koha korrastamine, et oleks parem tehnikaga järveni sõita ja paati vette lasta. Korrastustööde vajadusele on tähelepanu juhtinud Päästeamet, et päästevajaduse olukorras oleks võimalus kiiremini järvele pääseda. Valdav osa järve avalikest kasutajatest siirdub järvele Roosisaare silla juurde rajatud slipist, mis asub antud kohast ca 1,2 km kaugusel.

Tamula järv on avalikult kasutatav veekogu, mille ääres on 4 m ulatuses kallasrada. Kallasraja edasist kasutamist kavandatav tegevus ei mõjuta, küll aga võib tööde ajal olla järve kallasraja kasutamine töötava tehnika tõttu häiritud.

Tööde alal on järve põhi üsna tasane, nõrga kaldega järve suunas. 14.06.2023 oli veetase madal. Tööde alal jääb veesügavus alla 1 m. Vettelaskmise kohta ääristab kahelt poolt pilliroog ning paatide vettelaskmise piirkonnas on veekogu põhjas liiva-mudasegust materjali. Järve põhi on kavandatud tööde alal liivane, sellele on tekkinud mudakat orgaanilist massi.

2.2.alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Tamula järve veepeegli pindala on keskkonnaportaali andmetel 215,9 ha, kaldajoone pikkus 7191 m. Järve veevahetus on 0,4 korda aastas, keskmine sügavus 4,2 m, suurim sügavus 7,5 m, tegemist on kalgiveelise eutroofse järvega.

Tamula järv on kinnitatud pinnaveekogumiks Tamula järv (kood 2126200_1). Eesti pinnaveekogumite seisundi 2021.a vahetunnangu kohaselt on Tamula järve koondseisund halb (keemiline seisund halb, ökoloogiline seisund keskine).

Tamula järv on avalikult kasutatav veekogu, mis on oma suuruse tõttu erinevate huvigruppide poolt laialdaselt kasutatav. Avalikud juurdepääsuviisid paadiga järvele siirdumiseks on tagasihoidlikud (avalik slipikoht on Roosisaare silla juures).

Eesti põhjavee kaitstuse kaardi 1:50 000 andmetel asub kavandatud tööde ala keskmiselt kaitstud ja suhteliselt põhjaveega ala piiril. Ohtu põhjavee kvaliteedile kavandatud tegevus ei kujuta.

2.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud tegevusest otseselt mõjutatav piirkond järve kaldaosa, kus tegevust läbi viiakse. Tegemist on ajalooliselt kasutuses oleva paatide vettelaskmise koha korrastamisega, mis asub Petseri tänava otsas. Petseri tänav on asfalteeritud ning sellest viib järveni pinnastee.

Tööde läbiviimisel kalaalal tuleb arvestada looduskaitseseadusest tulenevate kalda kaitse-eesmärkidega. Kalda-ala ei ole lubatud tööde käigus kasutatava tehnikaga oluliselt kahjustada ega erosiooni põhjustada. Veekogu puhastamine ja kruusa panek on ühekordselt läbiviidav tegevus. Kui peale tööde lõppu korrastatakse kaldaala ning tööde teostamiseks valitakse õige aeg ja tehnika, ei kahjustata tööde läbiviimisega eeldatavalt kalda püsivust, tekitata erosiooniohtu ega kahjustata kaldakaitse eesmärke.

Tegevusega hõlmatud alale on registreeritud II kaitsekategooria kaitsealuste liikide *Nyctalus noctula* (suurvidevlane), *Pipistrellus nathusii* (pargi-nahkhiir), *Myotis dasycneme* (tiigilendlane), *Eptesicus nilssonii* (põhja-nahkhiir) leiukohad ja toitumisalad.

Veealale on registreeritud III kategooria kaitsealused liigid: vingerjas (*Misgurnus fossiilis*, registrikood KLO9102525) ja hink (*Cobitis taeni*, registrikood KLO9102524). Vingerjas ning hink on ka Tamula järve hoiuala ning Tamula järve loodusala kaitse-eesmärgiks olevad liigid. Looduskaitseaduse § 32 lg 2 sätestab, et hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine, mille kaitseks hoiuala on moodustatud ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi.

Tamula järv kuulub Natura 2000 alade võrgustikku Tamula järve loodusalanana. Loodusala kaitse tagatakse Tamula hoiualaga ning III kaitsekategooria liigile saarmale looduskaitseaduse § 48 lõike 4 alusel, mille järgi piiritlemata II ja III kategooria kaitsealuste liikide elupaikades rakendub isendi kaitse.

Tamula järve ja Vagula järve hoiualade kaitsekorralduskava aastateks 2011-2020 (kehtib uue kava jõustumiseni)ptk 5.2. järgi on hoiuala kaitseväärtusi ohustavad tegurid peamiselt õigusrikkumised: veetaseme alandamine, reostamine, kalapüük keelatud vahenditega, skautritega sõitmine madalas kaldavees ning veekogu üldine kesine seisund.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada. Tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist mõju märgaladele, kallastele ega pinnavormidele.

2.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tööde ala asub tiheasustusalal - Võru linnas Tamula järves. Veekogu kallasraja kasutamine võib tööde ajal olla häiritud, kuid kavandatud tegevus pikaajaliselt veekogu avalikku kasutust ei kitsenda. Kavandatud tegevused (veekogu settest puhastamine ja kruusa paigutamise) ei ohusta inimeste tervist ega heaolu. Pigem paraneb tööde tulemusel inimeste heaolu.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Veekogust korrashoiu eesmärgil sette eemaldamisel (mahus 6 m³) ja kruusa paigutamine (mahus 6 m³) veekogus põhja ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevused keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses.

Töödega veekogu sees kaasneb tööde perioodil tavapärasest suurem heljumi esinemine tööde piirkonnas ning otseselt häiritakse tööde ala põhjaelustikku. Tööde alal ja selle läheduses muutub tööde perioodil vesi hägusemaks. Tööde ala on kahest küljest ümbritsetud pilliroovööndiga ja kuna tegemist on seisuveekoguga, siis heljumi kandumine töötsoonist eemale ei ole eeldatavalt väga laialdane ning vähene mõju on ajutine (tööde aegne).

Kuna töid on kavas teostada väljaspool kalade kudeaega, ei kaasne tegevusega olulist mõju veekoguga seotud elustikule.

Arvestades Tamula järve kaldajoone kogupikkust ning tööde ala suurust (u 40 m² järve kaldaala), ei ole tööalal toimuv ajutine häiring järve vee-elustiku elutingimusi ohustav.

3.1.mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Tamula järve kaldajoone pikkus on 7191 m ja veepeegli pindala 215,9 ha. Tööde piirkond järves hõlmab u 40 m² kaldaala (u 4 m lai ja u 10 m järve suunas pikk) , mis on kogu järve pindala arvestades üliväike osa.

Kaevetööd veekogus põhjustavad veekogus tööde ajal heljumi tavapärasest suuremat kontsentratsiooni. Tegemist on siiski tööde ajal ja peamiselt töötsoonis esineva häiringuga, mis taastub peale tööde lõppu ning mille mõju arvestades selle perioodilisust ning tööde ala suurust, kogu veekogu aspektist lähtudes on väheoluline. Tööde ala kahest küljest piirav pilliroovöönd pidurdab töötsoonist heljumi edasikandumist oluliselt. Madalvee ajal töid läbiviies on kaevetöödega kaasnevaid mõjud viidud miinimumi.

Sette eemaldamise kaevetöödega häiritakse otseselt tööde ala põhja-elustikku. Arvestades Tamula järve parameetreid ning vaadeldes tööde piirkonna ulatust, on kaevetöödest mõjutatava kaldaala osakaal väga väike. Kaitstavad isendid saavad töötsoonist eemale liikuda.

Tööde teostamine toimub päevasel ajal ning kasutatava tehnika müra mõju jääb tööde piirkonda.

Tegevusest on otseselt mõjutatud ala, kus tegevus toimub. Tegevuse eesmärk ja lõpptulemus on inimeste jaoks positiivne ning parandab veekogule kiiremat pääsu (Päästeameti huvi). Kuna veekogu settest puhastamine ja kruusa paigaldamine on ühekordne tegevus, ei ole tööde puhul tegemist pikaajalise olulise mõjuga.

3.2.mõju ilmnemise tõenäosus

Tööde ajal esineb tavapärasest suuremat heljumi sisaldus veekogu töötsoonis. Arvestades järve kogu pindala ja võrreldes seda tööde alal piirkonnaga, ei ole tegemist olulise keskkonnamõjuga, vaid ajutise tööde perioodiga seotud häiringuga. Tavapäraselt peale tööde lõppu vee kvaliteet normaliseerub (heljum settib).

3.3.mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Veekogust korrashoiu eesmärgil sette eemaldamine ja kruusa panek põhja on ühekordne tegevus. Seega on tegemist peamiselt tööde ajal esineva väheldase mõjuga. Peale tööde lõppu

hääring veekogule lõpeb ning veekogu veekvaliteet on eeldatavalt endine.

3.4.mõju piiriülesus

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.5.mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.5.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Tamula järve loodusala eesmärgiks on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ja II lisas nimetatud liikide saarmas (*Lutra lutra*), hariliku hingi (*Cobitis taenia*) ja hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*) elupaikade kaitse.

Tamula järve looduala kaitse on korraldatud Tamula järve hoiuala⁷ kaitsega ning saarma elupaigas isendikaitsega looduskaitseaduse § 48 lõike 4 alusel. Tamula järve hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku hingi (*Cobitis taenia*) ja hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*) elupaikade kaitse. Taotletud tööde piirkonnas saarma elupaika registreeritud ei ole.

Elupaigatüübi looduslikult rohketoitelised järved (3150) - alla kuuluvad Eestis keskmiselt kalgiveelised rohketoitelised järved moreenmaastike nõgudes. Need järved on liigirikka taimhõljumiga, kuid selle biomass ei ole eriti rohke. Veesiseses taimestik domineerivad põhja kinnituvad taimed, mille õisik ulatub veepinnale (elodeiidid). Veekogud on head kalajärved. Elupaigatüübi tunnustaimedeks on kaelus-, läik- ja ujuv penikeel, vesikirburohi, valge vesiroos, järvkaisel, harilik pilliroog, konnaosi. Selgrootutest on tunnusloomadeks kiiljas jõekarp, harilik järvekarp, harilik mudapäevik, *Centropomus luteolum* (ühapäevikuline), hiidvana. Kalad kui tunnusloomad on latikas, haug, koha, särg, ahven, kiisk, roosärg, viidikas, koger (Paal, 2004). 2008. a uurimisandmetel esinesid Tamula järves kõik nimetatud tunnustaimed, suurselgrootutest mudapäevik (Eesti väikejärvede seire 2008). Kõik tunnusloomadena toodud kalaliigid elavad Tamula järves.

Hingi elupaigaks järvedes on peamiselt liivase või savise põhjaga sisse- või väljavoolualad, järvede kaldalähedane ala. Öise eluviisiga kala eelistab selget vett, liivast või savist põhja. Tamula järves on hingile sobivaid elupaikasid. Kudemine algab tavaliselt juuni esimesel poolel, lõpeb juulis. Paljunemisperiood jääb aega, kui veetemperatuur on ületanud 16° C. Koeb marja veetaimede külge.

Vingerjas asustab peamiselt järvede kaldalähedast madalaveelist tsooni, eelistades pehme settega ja lauge kaldaga taimestikurikkaid ning kiiresti soojenevaid piirkondi. Vingerjas elab kaldaservades mudastel aladel väga madalas vees. Koeb aprilli lõpus või mais üleujutatud aladel eelmise aasta taimestikule.

3.5.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Taotletava tegevuse eesmärk on korrastada pikaajaliselt paatide vettelaskmiseks kasutuses

⁷ registrikood KLO2000080

olnud järve kalda piirkond (ca 40 m² ala) ning võimaldada selle paremat kasutamist. Selleks eemaldatakse 10 m x 4 m suuruselt alalt sete (ca 6 m³) ja paigutatakse veekogu põhja 6 m³ kruusa. Töid on kavas teostada ekskavaatoriga kaldalt käesoleval suvel.

Foto 1. Tööde piirkond Tamula järves (14.06.2023)

Mõju elupaigatüübile looduslikult rohketoitelised järved.

Taotluses toodud tööde ala pindala on võrreldes kogu järve pindalaga väga väike. Tegemist on olemasoleva kasutuses oleva koha korrastamisega, kus põhjataimestik ja kaldataimestik suuresti puuduvad. Järve elupaigatüübile võimalike häiringute minimeerimiseks on tööde läbiviimiseks sobivaim aeg võimalikult madal veeseis. Kavandatud tegevus ei ohusta loodusala kaitse-eesmärgiks eesmärgiks oleva elupaigatüübi soodsat seisundit.

Tööde läbiviimine võib häirida tööpiirkonda sattuvate loodusala eesmärgiks olevate kalaliikide isendeid, samuti võivad mõned isendid hukkuda, kuid see ei sea ohtu Tamula järves paikneva hingi ega vingerja järves elavat asurkonda. Kalad saavad häiringute ilmnemisel liikuda eemale. Ala pikaajalist kasutust ning kavandatud tööala väikest mastaapsust ja läbiviimise aega arvestades ei kahjusta taotletav tegevus oluliselt loodusala eesmärgiks olevaid liike ega nende elupaika. Töö läbiviimine on lubatav madala veeseisu ajal väljaspool kalade kudeaega.

Saarma elupaikadeks järve ääres on inimtegevusest vähem häiritud kaldaalad. Tööde piirkonna laius on ca 4 m. Tegemist on linnas kasutatava kaldapiirkonnaga, kus saarmas tõenäoliselt ei

elutse.

Veekogu kaldaala korrastamine on ajutise (tegevusaegse) iseloomuga. Sarnaste tegevuste läbiviimisel ei ole teadaolevalt kaasnenud olulisi negatiivseid mõjusid veekogule, loodusala eesmärgiks olevale elupaigatüübi soodsale seisundile ega liikidele.

Kavandatavate tegevusega ei kaasne ebasoodsat mõju, mis võiks pikaajaliselt ja pöördumatult kahjustada loodusala eesmärgiks olevat elupaigatüüpi, põhjustada veekogu elupaigana kasutatavate liikide populatsiooni valdavalt hävimist või olulist pikaajalist häiringut. Seega, ei avalda kavandatud tegevus ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustikku kuuluva Tamula järve loodusala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

3.6. Teised kaitsealad ja muud liigid

Tamula järve hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku hingi (*Cobitis taenia*) ja hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*) elupaikade kaitse. Hoiuala kaitse-eesmärgid ühtivad Tamula järve loodusala kaitse-eesmärkidega. Tegevuse mõjusid on käsitletud ptk 3.5.2.

Tamula järvel ja selle lähiümbruses (sh tööde alal) on II kaitsekategooriasse kuuluvate käsitiivaliste - *Nyctalus noctula* (suurvidevlane), *Pipistrellus nathusii* (pargi-nahkhiir), *Myotis dasycneme* (tiigilendlane), *Eptesicus nilssonii* (põhja-nahkhiir) leiukohad ja toitumisalad. Nahkhiired toituvad putukatest, keda nad püüavad järve kohal. Pesa- ja varjupaikadena kasutavad nahkhiired vanemaid õõnsuste ja pragudega puid, aga ka pööninguid, keldreid ja muid sobilikke inimtekkelisi objekte. Nahkhiired on peamised öiste eluviisidega putukate arvukuse piirajad ning seega on nahkhiirtel väga oluline koht ökosüsteemis. Kavandatud tööd veekogus ei tekita olulist negatiivset mõju kaitstavate nahkhiireliikidele.

3.7. kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Keskkonnaamet ei ole taotletud tööde perioodiks ega 2023. aastaks väljastanud kavandatud tegevuse piirkonda ega Tamula järve veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringud ega keskkonnalubasid veekogu korrashoiutegevusteks, süvendamiseks või muuks taoliseks tegevuseks.

Keskkonnaametil puudub teave tööde alale või selle lähedusse kavandatud samalaadsetest tegvustest. Koosmõju taotletava tegevusega ei esine.

3.8.ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kui töid viiakse läbi nõuetekohaselt, ei ole ebasoodsat mõju ette näha.

4. Eelhinnangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluses märgitud alal Tamula järves kasutuses oleva paatide vettelaskmise kohas korrashoiu eesmärgil 6 m³ sette eemaldamisel ja sinna 6 m³ kruusa paigutamisel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik alljärgnevatel põhjustel:

1. Kavandatud tegevus ei avaldada püsivat ja pöördumatut negatiivset mõju Natura 2000 võrgustikku kuuluva Tamula järve loodusala terviklikkusele ega selle kaitse-eesmärgile, milleks on elupaigatüübi looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning liikide hariliku hingu ja hariliku vingerja elupaiga kaitse.
2. Tegemist on pikaajaliselt kasutuses olnud loodusliku laadi paatide vette laskmise alaga.
3. Töid teostatakse väljaspool kalade kevadist kudemisaega madalvee ajal ning tegevusega ei kaasne negatiivseid mõjusid tööde alal esinevatele kaitstavatele liikidele.
4. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
5. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
6. Tööde läbiviimisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 p 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmine, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

Lähtudes käesoleva eelhinnangu tulemustest ning KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 kohasest teabest puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste või keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.

IV. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

KeHJS § 11 lõike 2² alusel saatis Keskkonnaamet xx.06.2022 kirjaga nr DM-xxxx keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu koos eelhinnangu ja veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu eelnõuga kohalikule omavalitsusele ja Riigimetsa Majandamise Keskusele seisukoha küsimiseks. Ettepanekuid ja märkused....

(allkirjastatud digitaalselt)

Karina Laasik
juhtivspetsialist
veeosakond

Anu Holvandus
vanemspetsialist
veeosakond

Pille Saarnits
vanemspetsialist
looduskasutuse osakond